

Izdaje se
svaki drugi
mėsee.

Uredništvo
i uprava
u Nikolićevoj
ulici br. 480.

Jugoslavenski

STENOGRAF.

Izdavatelj i urednik

Ant. J. Bezenšek.

Stoji
na eđlo lėto
1 fr. 40 n.

Pojedini listovi
po 25 n.
Rukopisi se
ne vraćaju.

Broj 3.

U Zagrebu, mėseca julija 1876.

Tečaj I.

I. J. Heger.

(Životopis u 2. br. str. 15.).

Stenografija i hrvatske škole.

Mnogo se je već napisalo o koristi stenografije i temeljito dokazalo, da je ova znanost potrebita svakomu naobraženu čovjeku, a to osobito u današnje doba. Osvjedočeni smo, da neima medju nami

čovjeka — dakako ako mu je pojam stenografije jasan, — koji bi se usudio, da o njoj u protivnom smislu govori.

Pošto je dakle korist stenografije obćenito priznata, to ćemo na ovom mjestu govoriti samo o tom, kako treba postupati, da se stenografija kod nas čim više razširi, da se u našoj zemlji svakomu prilika pruži, upoznati se s njome, pa da svaki može uživati njezinu veliku korist i da nitko neće imati kod nas niti uzroka, da zavidi onim, koji znadu stenografovati, niti povoda, da kori odnošaje, u kojih mu nije bilo moguće stenografije naučiti.

Kako je kod svake znanosti, tako je i kod stenografije u mladosti najugodnija prilika, da se je naučimo. Našoj mladeži, koja se nalazi u srednjih školah, mogla i morala bi se dakle svigdje pružiti prilika, da se uči ovaj predmet. Čim se je u I. i II. razredu do dobra uvježbala u običnom pismu, moglo bi se u III. preći na stenografino pismo. Tim bi se načinom nauka o krasopisu ne samo okrepila, nego dobiveno liepo pismo, koje se kašnije usled prebrza pisanja strašno izkvvari, tako da je ona nauka skoro bezuspješna, ostalo bi ili nepromienjeno, ili bi se jošte poliepsalo, što iskustvo uči i o čem fakta svjedoče.

U hrvatskih školah bila je žalibože dosada stenografija jedva po imenu poznata. Nu rado priznajemo, da su bile okolnosti takove, u kojih zaista nije moglo drugačije biti, jer niti je bilo sposobnih učiteljskih sila, niti učevnih sredstava za taj predmet, a budimo iskreni te kažimo: niti nije dandanas mnogo bolje. Ako odnošaji nepromienjeni ostanu, ćemo imati još godine i godine priliku vidjeti kako naši djaci na domaćih i tudjih univerzah zavidno gledaju svoje stenografiji vješte kolege, koji pišu predavanja svojih profesora bez ikakve poteškoće, liepo i točno, dočim se oni muče običnim pismom bez ikakva uspjeha. Nije dakle čudo, ako se u ovakovih okolnostih upravo ljute, što se njim na domaćih srednjih školah nije pružala ista prilika da nauče stenografiju kako se je pružala drugim, n. pr. u Cislajtaciji ili Njemačkoj ili makar Ugarskoj. Nu ako su naši djaci na inostranih n. pr. njemačkih univerzah, gdje djaku osim predavanja profesora jošte druga štampana naučna sredstva u obilju na raspolaganje stoje, u tako fatalnom položaju, što tekar da kažem o hrvatskoj univerzi, gdje mnogih dotičnih hrv. knjiga ne imade, te je djak upućen skoro izključivo na predavanja svoga profesora! Tuj se on nalazi u još neugodnijem položaju! Čuli smo jako često na vlastite uši jadikovanja toga radi, i čuli smo od iste strane, kako se naglašuje želja, da bi se tomu zlu čim prije doskočilo.

Ovo, što smo ovdje iztaknuli, jest samo jedan jedini primjer od stotine njih, gdje bi stenografija bila nuždna kano svakdanji krušac. Imade n. pr. u nas mnogo mladih ljudi, koji stupe iz srednjih škola odmah u praktičan život kano trgovci. ili kano obrtnici itd. Vrieme je novac za svakoga, a osobito za ovakove ljudi. I oni

trebaju stenografiju, i to ništa manje nego li izškolaní pravnici, svećenici, liečnici, učitelji itd., a zakasnili su u školi priliku, da nauče ono, što bi jim prištedilo ogromno vremena i posla.

Kano strukovnjaci ćutimo se dakle ne samo ovlaštenimi, nego upravo dužnimi, da na tu manu naših srednjih škola javno upozorimo. Ujedno ćemo onim, koji sa školami upravljaju u kratko naše mnjenje kazati o tom, kako bi se dalo postupati, da u naših školah čim prije ove mane nestane, te da budu i u tom obziru ravne školam u inih naprednih zemljah. Ako hoćemo, da se koja znanost razširuje u narodu, treba nam prije svega dobrih učitelja za istu znanost. Radi se dakle najprije o tom, gdje i kako neka naobrazujemo naše mladiće, da bude čim prije moguće, naći dovoljan broj učitelja koje namjestimo na svih naših srednjih školah. O mjestu, gdje se imade to postizavati, nećemo sigurno ni časak dvojiti, nego moramo priznati, da je u tu svrhu najprikladnije sveučilište. Već ime sveučilište znači, da ima na njem osim za ine predmete i za stenografiju mjesta, da i nebismo na inih univerzah (n. pr. u Beču, Pragu, Gradcu, Innsbrucku, Königsbergu itd.) odavna posebnih učiteljskih stolica za taj predmet vidjeli. Naša je mladež na hrv. sveučilištu zaista sasvim oduševljena za stenografiju; a to nije može biti fraza, nego o tom se može svatko osvjedočiti, toga radi neima dvojbe, da bi osobito filozofi uz taj predmet vrlo rado prionuli; a čim bi se isti s ovim predmetom dobro upoznali, — a za to bi trebalo do 3 semestra — mogla bi jim se jošte pružiti prilika, da pred dotičnom kr. izpitnom komisijom svoje znanje dokažu, pa onda mogu ići na sve naše srednje škole te ovaj predmet (makar i kao nuzgredni) naučaju. — Dosada možda nije bilo više od 2 srednjih škola u civilnoj Hrvatskoj, gdje bi se bila stenografija učila. A i na ovih nije se dao takov uspjeh postići, kakav bi se postići mogao, kad bi bile okolnosti druge. Naša mladež imade za taj predmet i volju i talenat. Da imade volju, dokazuje veliki broj djaka, koji se svake godine za ova predavanja prijavljuju; taj broj dapače dokazuje i to, da se za nijedan neobligatan predmet naša mladež toliko ne zanima, kano za stenografiju; a da imade i talenat, to opet dokazuje liep uspjeh, koji se je već u ovo kratko doba u tom pogledu sostigao. Istina, volja i talenat sami nisu dovoljni, da bude djak naobraženim čovjekom ma u kojem pogledu; jer koliko imademo mladića, koji su imali navedena svojstva, ali ipak nisu postigli cilja, pošto su nekojim manjkala materijalna sredstva, a nekojim potrebita disciplina. — Tko bi se tomu čudio, ako vidi, da mladež neobligatan predmet toli neobljubi, i nipošto tako kod istoga neuztraje, kano kod predmeta obligatnoga? To je dapače sasvim u redu. A medju neobligatnimi predmeti imade i takovih, koji su različite važnosti i to opet za razne ljude u različitoj mjeri. Mladić može već sam prosuditi, koji je predmet za njega najvažniji, pa se za taj onda i odluči; a mladost nije tako uztrajna u svojih dobrih namjerah, da bi se mogla

sama sebi prepustiti, kad se iste izvadjati imadu. Treba ju uvijek u toliko nadzirati, da se iz nova potiče, čim se opaža, da marljivost im popušta i to da se potiče svimi sredstvi, koja nam pedagogika preporuča. U obće pako ima kod neobligatnih predmeta valjati propis: tko se početkom godine za ovakav predmet prijavi, mora ga takodjer marljivo slušati do konca godine. Protivno se nedozvoljava, dapače kazni. Takovu propisu, koji postoji u Cislejtaniji u svoj strogosti, ima već mnogi zahvaliti znanje kojega između liepih modernih predmeta, kao što su n. pr. stenografija, moderni jezici, risanje itd.

Mnogo imade takodjer djaka, koji bi se prijavili za stenografiju, koji bi ju veoma radi i marljivo učili, a žive u ovakovih okolnostih, da jim je sbilja nemoguće, smoći onō par novčica, što se plati kao nagrada dotičnomu učitelju. Oni su dakle na svoju žalost i na obću štetu po stvar samu rek bi izključeni od polazka takovih predmeta. I takovi slučajevi nisu nipošto riedki! Učitelji obično neživu u tako sjajnih okolnostih, da bi mogli bezplatno poučavati; ako pako jednoga, koji je zaista siromašan, od naukovine oproste, javi se odmah deset drugih, koji možda nisu ili bar ne toliko siromašni. Ako se onda i ovi neoprote, obično iztupe.

Trebalo bi dakle načiniti stenografiju na naših školah barem na toliko djakom pristupniim predmetom, te ju u obće mladeži na toliko indirektno preporučiti, da vlada dade učiteljem nagradu, kako se to čini za ine predmete. Djaci će se bez dvojbe onda u znatnijem broju upisivati u stenografične tečaje, a učitelj sam će mnogo više truda posvietiti predmetu, ako vidi pred sobom pune klupe učenika. On će takodjer mnogo većom enerzijom postupati moći naprama djakom, koji mu neplaćaju sami nagrade, i uspjeh kod poučavanja biti će znatno bolji.

Ako se od strane vis. hrv. vlade ova naša dobra misao uvaži — što se punim pravom nadamo — to smijemo biti osvjedočeni, da su već za par godina srednje škole u Hrvatskoj obskrbljene s učitelji toga predmeta, a naša mladež — osobito na sveučilištu — upravo će se u buduće radovati, da je vješta ovoj liepoj znatnosti te će se zahvalnošću sjećati ljudi, koji su joj pružili priliku, da se je u tom toli joj nuždom predmetu naobrazila.

A iz ovih rieči, koje smo ovdje napisali, moći će svatko razabrati, da su potekle iz srca čovjeku, kojemu je geslo: „Sve za sreću i prosvjetu naroda!“

Jugoslavenska stenografija.

(Piše Ant. Bezenšek).

(Dalje).

§. 13. *Suglasi*. Jer jednostavno spajanje običnih konsonantičkih znakova u stenografiji već samoglas *e* naznačuje, to se moraju oni slučajevi, gdje medju dvima ili medju više suglasi neima nikakvog samoglasa, osobitim načinom izdicati. To pako čini se time, da se znakovi suglasa neposredno medju sobom spajaju, t. j.

a) da se pojedini suglasni znakovi u jedan skupni znak slievaju, (stapljanje);

b) da se jedan znak u drugi upisuje, (ulaganje ili upletanje);

c) da se dotični znakovi tiesno medju sobom spajaju, (stiesnivanje).

Ovaj način spajanja, gdje se dakle suglasi bez samoglasa med njimi glasećega izgovaraju, nazivljemo sastavljenom konsonancijom, za razliku od slovočane konsonancije, gdje je više suglasa sa medju njimi se nalazećim samoglasom u jednu slovku sdruženih. — Kod neposrednoga spajanja najvažniji je način stapljanja, onda ulaganje; a gdje se ovi načini upotrebiti nemogu, poslužujemo se stiesnivanjem.

Opazka. Glede simbol. naznačivanja vokala izza sastavljene konsonancije sljedećega treba pamtiti: Suglasi, koji su medju sobom stopljeni u jedan znak, smatraju se kod naznačivanja suglasa kao jedno jednostavno pismo; oni, koji se upisuju ili stiesnuju, smatraju se u tom pogledu kao jedno

§. 13. *Soglasi*. Ker jednostavno spajanje navadnih konsonantičnih znakova u stenografiji vže samoglas *e* naznačuje, morajo se oni slučaji, kder med dvema soglasoma nij nobenega samoglasa, na posebni način izraziti. To pak zgodi se s tim, da se znaki soglasov neposredno med seboj spajajo, t. j.

a) da se pojedini soglasni znaki v jeden skupni znak stapljajo, (stapljanje);

b) da se jeden znak v drugi vpisuje, (ulaganje ali upletanje);

c) da se dotični znaki na tesno med seboj spajajo, (stesnovanje).

Ta način spajanja, kder se soglasi bez samoglasa med njimi se glasećega izgovarjajo, imenuje se sastavljena konsonancija, za razliku od slovočane konsonancije, kder je več soglasov s med njimi se nahajajoćim samoglasom v jedno slovko (zlog) združenih. — Pri neposrednem spajanju je najvažneji način stapljanje, potem ulaganje; a kder se ti načini upotrebiti ne morejo, rabimo stesnovanje.

Opazka. Glede simb. naznačevanja vokala izza sastavljene konsonancije sledećega treba pomniti: Soglasi, koji so med seboj stopljeni v jeden znak, smatrajo se pri naznačevanju soglasa kot jedna jednostavna pismenka; oni, koji se vpisujo ali stesnujo smatrajo se kot jedna pismenka samo tedaj,

pismo samo onda, kada se imade samoglas naznačiti promjenom položaja dotične skupine od suglasa. (stavljanjem u visinu, nizinu ili sredinu). A kade se izrazuje samoglas promjenom oblika dotičnoga predstojećega znaka, onda se ta promjena sbiva samo na onom suglasu, koji se nalazi neposredno pred samoglasom.

Navesti ćemo suglase, najčešće u sastavljenih se konsonancijah nalazeće i poradi toga osobito važne, s obzirom na sve načine njihova neposrednoga spajanja.

R.

§. 14. Taj je suglas u tom pogledu najvažniji, te se

a) staplja s dotičnim suglasom u jedan znak u skupinah: *dr, čr, kr, tr, str, vr*, gdje je svigdje *r* naznačeno na svršetku predstojećega mu znaka; u skupinah *rč, rd, rs, rt* je *r* izraženo na početku izza njega sliedećega znaka; u skupinah *br, mr, pr* je *r* naznačeno produljenjem predstojećega suglasa;

b) upisuje ili ulaže u skupinah: *cr, šr, zr, žr*, u predstojeće mu znakove *c, š, z, ž*.

c) spaja neposredno u skupinah *rb, rc, rv, rz, rž*; — *gr, hr, fr, sr*.

(Vid prilog §. 14. a, b, c.).

Opazka. U svih se inih *r*-skupinah upotrebljuje stiesnivanje za naznačenje sastavljene konsonancije; ovo isto biva i kod svih drugih suglasa, ako nije u sliedećem koji drugi način neposrednoga spajanja poimence iztaknut.

(Sliedeći suglasi navedeni su u alfabetičkom redu).

kedar se imade samoglas naznačiti promjenjenjem položaja dotične skupine soglasov, (s stavljanjem u višavo, nižavo ali sredino). A kedar se izrazuje samoglas s promjenjenjem oblike dotičnoga predstojećega znaka, potom se to promjenje zgodi samo na onem soglasu, koji se nahaja neposredno pred samoglasom.

Naveli bodemo soglase, najvećkrat v sastavljenih konsonancijah nalazeće se i zarad tega osobito važne, z obzirom na vse načine njihovega neposrednega spajanja.

R.

§. 14. Ta soglas je v tem pogledu najvažnejši, ter se

a) staplja z dotičnim soglasom u jeden znak v skupinah: *dr, čr, kr, tr, str, vr*, kder je povsod *r* naznačeno v končanju pred njim stojećega znaka; v skupinah *rč, rd, rs, rt* je *r* izraženo v začnjanju izza njega sledećega znaka; v skupinah *br, mr, pr* je *r* naznačeno s podaljšanjem predstojećega suglasa.

b) vpisuje ali ulaga v skupinah *cr, šr, zr, žr* v predstojeće mu znake: *c, š, z, ž*.

c) spaja se neposredno v skupinah: *rb, rc, rv, rz, rž*; — *gr, hr, fr, sr*.

(Vid. prilog §. 14. a, b, c.).

Opazka. V vseh drugih *r*-skupinah rabi se stesnovanje za naznačenje sastavljenije konsonancije; to isto zgodi se tudi pri vseh drugih soglasih, ako nij v sledećem koji drugi način neposrednega spajanja posebno naveden.

(Sledeći soglasi navedeni so po alfabetičkom redu).

H.

§. 15. Staplja se sa: *c, m, s, š, z* u skupine: *hc, hm, hs, hš, hz*.
(Vid. pril. §. 15.).

K.

§. 16. Staplja se sa *m* u skupinu *km*, sa *n* u skupinu *kn*; a neposredno spaja se sa *v i k* u skupine *kv i ks*.
(Vid. pril. §. 16.).

L.

§. 17. Spaja se neposredno, načinom upisivanja (uplitanja) sa: *c, g, h, m, p, t, š, z, ž* u skupine: *cl, gl*, itd., a sa *v* u skupinu *lv*. — Kod svih u drugih sostavljenih konsonancija, u kojih se još *l* nalazi, upotriebljuje se stiesnivanje.
(Vid. pril. §. 17.).

M.

§. 18. Staplja se sa *š (ž)* u u skupinu *mš (mž)*, sa *n* u *mn*, a sa *z* u skupinu *zm*. — Mjesto *zm* može se pisati i kasnije u §. 20. navedena skupina *sm*.
(Vid. pril. §. 18.).

N, nj.

§. 19. Spajaju se neposredno, načinom ulaganja (uplitanja) sa: *g, h, z, š, ž* u skupine: *gn, gnj; hn, hnj* itd.; sa *d i č* u skupine *nd i nč*.
(Vid. pril. §. 19.).

H.

§. 15. Staplja se s: *c, m, s, š, z, v* skupine: *hc, hm, hs, hš, hz*.
(Vid. pril. §. 15.).

K.

§. 16. Staplja se z *m* v skupino *km*, z *n* v skupino *kn*; a neposredno spaja se s *v i k* v skupini *kv i ks*.
(Vid. pril. §. 16.).

L.

§. 17. Spaja se neposredno, po načinu vpisovanja (upletanja) s: *c, g, h, m, p, t, š, z, ž* v skupine: *cl, gl*, itd., a z *v* v skupino *lv*. — Pri vseh drugih sostavljenih konsonancijah, v kojih se še *l* nahaja, rabi se stesnovanje.
(Vid. pril. §. 17.).

M.

§. 18. Staplja se s *š (ž)* v skupino *mš (mž)*, z *n* v *mn*, a z *z* v skupino *zm*. — Namesto *zm* more se pisati tudi pozneje v §. 20. navedena skupina *sm*.
(Vid. pril. §. 18.).

N, nj.

§. 19. Spajajo se neposredno po načinu ulaganja (upletanja) z: *g, h, z, š, ž* v skupine: *gn, gnj; hn, hnj* itd.; z *d i č* v skupine *nd i nč*.
(Vid. pril. §. 19.).

(Dalje.)

Stenografična literatura.

Česka čítanka těsnopisna pro střední školy. Sestavil Jan Otakar Pražák, profesor při českoslovanské akademii obchodní, učitel těsnopisu itd. V Praze 1876. Nákladem prvního pražského spolku stenografů Gabelsbergerských. Ryla Anna Horáková. — To je naslov knjige, koja je nedavno zagledala svetlo,

spisana od slavnega strokovnjaka na polju stenografije g. prof. Pražáka. Sadržaj „Čitanke“ je tako izboren, oblik tako ukusen, da smé ne samo česko-slavenska, nego v obče cela stenografična literatura ponosna biti na njo. Osobito moramo napomenoti krasno litografijo gdě. Ane Horakove, koja je kot bivša učenica stenografije g. Pražáka iz prijaznosti izvela to delo. Knjiga je vsled te čiste i pravilne litografije jako lahko čitljiva ter popolno odgovarja svojej svrhi kakor vrlo dobra Čitanka, koja se more vsim stenografom českega jezika zmožnim najtopleje preporučiti. Cena 1 fr. 10 n.

Glasnik.

Izpit za učitelja stenografije na srednjih školah (gimnazijah, realkah itd.) položio je Anton Bezenšek, urednik ovoga lista, dne 30. jun. i 1. julija pred c. kr. državno-izpitnom komisijom u Pragu. Izpitno povjerenstvo sastoji ove god. od sljedećih p. n. članova: predsjednik dr. Vilj. Kögler, škol. savjetnik; eksaminatori: dr. Lirš, prof. J. Guckler, G. Krouský, docent stenografije na c. kr. univerzi u Pragu i prof. J. Ott, ravnatelj c. kr. realke.

Obći njem. stenografični savez izaslao je na svoje troškove vrstnoga strokovnjaka g. Zuckertorta u Švajecu, da tamo razširuje Gabelsbergerov sustav, koji je bio dosada ondje još razmjerno malo razprostranjen.

Prvni pražski spolek (društvo) Gabelsbergerskýh stenografů imenovao je u svojoj glavnoj skupštini, dne 1. junija o. g. urednika „Jug. Sten.“ svojim pravim članom. Kod ove skupštine predavao je isti „o stanju stenografije u jugoslav. zemljah“.

„Jugoslavenska stenografija.“ Pod ovim naslovom donio je „Narodnjak“, list izlazeći u Vinkovcih u svom 26., 27. i 28. br. o. g. zanimiv i dobar članak o našoj znanosti od g. S. Singera.

O Hegerovoj slavnosti, koja se je jako svečanim načinom slavila dne 14.—16. maja u Polički, donieti ćemo u budućem listu izvorni svoj opis te priobćiti i dotične slike.

P. n. gosp. članovom I. pražkega spolka stenografov Gabelsbergerskih v Pragi!

Najmileja dolžnost mi je, da Vam sedaj, ko sem se povrnil iz zlate Prage, kder sem v Vašej sredini i v Vašem prijateljskem društvu toliko lepih, veselih i zanimivih dnij preživel, opet v svoje kraje, izrekam najiskrenejo hvalo za Vašo osobito prijaznost, keró ste mi skazovali ob vsakej priložnosti i v vsakem pogledu za časa mojega dvamesečnega bivanja v Pragi. Dnevi, ktere sem z Vami preživel, ostanejo mi nepozabljivi, Vaše prijateljstvo bodem vedno najviše cenil! Posebno veljajo rečene besede g. prof. Pražáku, g. prof. Rosický-mu, g. dru. Rudi, g. Thürtlu, g. Javureku, g. dru. Růžički, g. Czurbi, g. Vrtalu, g. dru. Prillu itd. — Kličem Vam iz srca: Na zdar! Živili!

V Zagrebu, meseca julija 1876.

A. Bezenšek.

Listovnica.

Svim svojim čč. prijateljem i poznancem, koji su mi na sretno obavljenom izpitu i na sretnom povratku u domovinu čestitali, najljepša hvala! Urednik.

H. S. 14.

R.

a) e dr, l čr, ~ Kr, (-tr, l = p str, e vr.
e rd, l rč, l = r et; l br, r pr, e mr.

b) l cr, r šr, r ar, r žr.

c) r rb, l re, e vr, r rž r rž; r gr, r hr,
r fr, a sr.

Priměri.

e drvo, e vedro, e drama, e diač,
e drum, e drug, e drag, e dragocēn,
l črevo, l kreta, l kilo, l kras, l
kratki, r kruh, r krna, r krug, l
tresa, l trg, l trs, l trst, l teta, l streha,

Štrélač (strelec), op sestra, (a tudaŋ, a
struka, a vreme, a vredaŋ (vreden), a
velo, a vrana, Š nata, a vrag, Š vreća,
Š vruće. — Bez čardaš, re gorda, a sed, a
srčan(-en), a et, a vt, a Reit. — a breme,
U brat, a brana, a brus, a libra, a pra, a Prou-
ga, a preži, a pruga, a prosi, a prodam,
Š smrt, a mrak, a umre, a mramor.

a con, a cypim, Š ata, a šum, a
želo, a zno, Š arcalo, a zrak, a žinji,
a zrela.

a Lib, a grb, a barbar, a barva, Š er-
ceg, a marva, a coven, Š grčik, Š grab,
Š trib, Š hram, Š hrast, a hrana, a frak,
a šem, Š sice, a srččan(-en), a sinai.

Fl.

K. 8. 15.

Š hc, a hm, Š hs, Š hš, Š hx.

Primeri.

a hmel, a ohme, a zahman, a oh-
mad, Š Laks.

K.K. S. 16.

~ Km, [~ Kom, ~ Kam], ~ Kn = Knj,
~ Kv, ~ Ks.

Primeri.

~ Kmet, ~ Komet, ~ Komad, ~ Komar,
~ Komora, ~ Kamen, ~ K = ~ Knez, ~
Knjiga, ~ maknem, ~ reknem, ~
Knin, ~ Kvar, ~ Kvas, ~ Kihva, ~ Kihva,
~ Kvatre, ~ Kvačim, ~ Kvint, ~ Marks,
~ Ksantipa, ~ Ksover, ~ Ksufous.

L.K. S. 17.

~ L, ~ 2 gl, ~ 2 hl, ~ ml, ~ pl, ~
~ Al, ~ sl, ~ žl, ~ l, ~ žl. — ~ br.

Primeri.

~ L glade, ~ 2 = 2 glas, ~ 2 = 2 glavou, ~ 2 ma,
~ gla, ~ gluma, ~ L gluh, ~ 2 = 2 hleb, ~ 2 ples,
~ L, ~ Pohlin, ~ mlekto, ~ mlad, ~ mlin,
~ mlinar, ~ mlaka, ~ Mletci, ~ ples, ~ pla,
~ cia, ~ plah, ~ plin, ~ plug, ~ plural, ~
~ plot, ~ plovim, ~ toplo, ~ Kapsje, ~ Ka,
~ plan, ~ plivač, ~ tla, ~ metla, ~ tlačim,

ez dosta, iz prešta, iz našti, f = L glo, f =
L zlato, L korlic, f šlica. — C Kalvaria.

K. 5. 18.

M.

z mš, (mž); ~ mn, L (=v) zm.

Priměri.

z Tomšić, ~ mněnje, ~ sumnja,
~ mnogo, ~ temno (tamno). ~ um-
no, ~ neumno, L amaj, L z změnjam,
L (=v) uzmem.

N.^{nj.}

K. 5. 19.

z gn, z gnj, L hn, L hnj, L = f zn,
L = f znj, z šn, z šnj, f žn, f = žnj.
v nd, L nč.

Priměri.

v mignem, z gnoj, z gnjat, z gnjca,
v dignes, ~ nagnjen, z v gnjovim se,
L lakno, v mahnem, L = f znam, L
= f znanje, v košnja, f lišnjak, v
směšno, f znoj, f tužna, f mžnja,
f ružno f ružnja;
v sandali, v dandanas, L sěčan.

Převod zadánc

stenografičn u 2. broj u str: 14.

Jelen se paze. Otac zapověda. Pero pada. Selo
gorí. Nade jáci. Sila děluje. Ti radiš po dnu
(dne) i po noci. Kost raste, Kamen leží na
cesti. Muš letí. Tele skáče. Pekař peče. Dětok te
če. Veverica skáče. Samostan stojí. Starac mo
li. Větar puše. Orah pada. Žena šiva. Lo
vac loví. Učitel naučá. Lázeň láže. Děva
pěva. Kucharica kuha. Šas je malen. Ručka
je bělá. Rukce su bělé. Peč je nova. Loba
je jako lěpa. Lobe su jako lěpe. Samostan je
samotan. Oběd je tečan. Kvica je visoká. Is
sip je učeník. Peč je lepší město. Lava je
řeka. Sicilia je otok. Oro je velika ptica.
Loz nje lěpa. Velika voda je jaka. Mati
kupi deci jabutke. Ti rexoš. Vi pišete. Ana
čita. Učitel učí učeníka. Lin nosí otčenáš.
Ti dobiš od mene dva listá. Mati gubi sina.
Imam 2 jabutke i 5 oraha. Ivan je danas na
selu. Děte gubi miloga boga. Lisica je u šu
mi. Mati nauceva malú děcu. Nová písař.

Ka je čista. Anica je uboga devojčica. Ljudevit
je sin bogatih roditelja. Uboga žena moli da
ra za dete. Petar je jak dečak. Materina
šelja je jako lepa. Vi imate težku bolest 9 mi-
seci, a nije vam do danas nimalo bolje. Sa-
vin most je dug. Ribar živi u vodi. Na moru
su velike ladje. Kovac kuje u Kovarnici. Da-
nas nije petak. Naša livada leži na jugu. Na
slovesu leže naše njive. Meni nije dug čas. Na-
ša bogata keta mi je dala lepih novaca. Leto
ima 4 dobe. Malena ptica u šumi pjeva. Ku-
pi si lepu uru. Lisak leži na Kupu. Kupa-
tiće u Lavi. U zimi je noć duga.

Gj!

— 2 2	— 2 2	— 2 ^{*)}
— 2 2 2,	2 2 2 2,	2 2 2 2
— 2 2	— 2 2	2 2 2
2 2 2 2 —	2 2 2 2 —	2 2 2 2 —
2 2,	2 2 2	2 2 2
2 2 2	2 2 2	2 2 2
2 2	2 2	2 2
2 2 2 —	2 2 2 —	2 2 2 —

*) 2 = sv (vo).

2 2 2

Rebusi.

I.

II.

rebusi

Imena razrišitelja rebusa
priobćimo u 4. broju. —

Odgonetke rebusa
u 2. broju:

I. Janama, II. Novoseljak,
III. Podloga, IV. Kapetan,
V. Petar Peradović.

Dobro rešili: !abreg
of // ~ S- !ed Gf, h
ja - z f ~ z - !ed
fle, z f ~ z - !ed

! ed, z f ~ z - !edf, of // ~ S- !ed z f~ f ~ z f ~ z - !edabreg, z f ~ z - !edf ~ z f - !ed z f ~ z - !edOdgonetka sten. slike

u 1. br.: Hej Slavoni naša
reč slavenska živo Mljiše!"

U sten. slici u 2. br. (u
glavi) su sva pismena
stenogr. alfabeta, osim
'd', koje je slučajno izo-
stalo.

Dobro su ju rešili: !edz f ~ z f ~ z - !ed z f~ f ~ z f ~ z - !ed z fListovnica. 1. ~ ~ ~ ~ ~z f ~ z f ~ z - !ed z fz f ~ z f ~ z - !ed z fz f ~ z f ~ z - !ed z f

Autograf: A. Bezensek. — Hammotisak: D. Albrecht.